

DOMOVINA

Oglaš:

Na 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev, uradni 1:20 K, poslane, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Koroška do Drave se nam obeta.

Ministerski predsednik g. Pašić je povedal te dni v ustavotvorni skupščini, da se je obrnila naša vlada na vrhovni svet z zahtevo, naj se nam prizna vsaj oni del Koroške, ki se je pri plebiscitu izjavil v večini za nas. G. Pašić je obenem povdarjal, da se nadeja ugodne rešitve. Sedaj je pa tudi ugoden trenutek za to zahtevo. Z isto pravico smemo zahtevati, da se nam priklopi Koroška do Drave, kjer smo imeli pri plebiscitu večino glasov, kakor se bodo zavezniki skoro gotovo ozirali na izid plebiscita v Gornji Šleziji in priznali Poljski kraji, ki so glasovali v večini za Poljsko.

Kadar Pašić o kakšni važni zadevi nekoliko odločneje govori, smemo upati, da se zadeva bliža ugodni rešitvi. Pašić ne izgublja rad nepotrebnih besed.

Tej Pašićevi izjavi pa so sledila tudi dejanja in sicer so dobili naši zastopniki v komisiji za razmejitve v Avstrijo navodila, naj zahtevajo na Koroškem Dravo za mejo. Naša vlada v Beogradu se je zavzela torej odločno za to, da se upoštevajo naše upravičene zahteve glede Koroške. Ako bi ne bilo prav nobenega upa na

uspeh, bi naša vlada gotovo ne nastopila tako odločno.

Zelo zanimivo v zadevi naše zahteve po Koroški je to, da so te dni italijanski zastopniki razmejitvene komisije na seji v Opatiji zahtevali, naj odstopi Jugoslavija luko Baroš Italiji, za kar da se bo Italija z vso odločnostjo zavzela za to, da dobimo mi Koroško do Drave nazaj. Ta italijanski predlog, iz katerega se vidi zvičajnost in nasilnost naših nemilih sosedov, nas pa končno na drugi strani potrjuje v nadi, da stoji naša koroška stvar dobro. Italijani bržkone to slutijo, pa bi nam radi vsled tega zvičajno iztrgali iz rok luko Baroš, ki nam pripada po rapalski pogodbi. Sicer pa italijanskega »odločnega« zavzemanja za nas ne potrebujemo, ako nam bodo drugi zavezniki res naklonjeni.

O vprašanju Koroške se torej zopet mnogo govori in razpravlja tudi izven države. To pa je poleg drugih znakov tudi okolnost, ki nam da upati, da bomo mogli osvoboditi izpod krutega avstrijskega jarma naše koroške brate.

Koroško pismo.

Pliberk, 22. maja 1921.

Ko smo zvedeli iz nemškega časopisa, da se je zavzela za nas jugoslovanska vlada, smo se vsi, ki nismo in ne bomo pozabili naše Jugoslavije, zelo razveselili. Vest, da se nam obeta skorajšnja osvoboditev, je šla med našimi zvestimi tiho od ust do ust. Vemo, da ni naše osvobojenje popolnoma gotovo, vendar pa se nam zdi sedaj verjetnejše, nego nekaj mesecev po plebiscitu, ko se je nenadoma iz neznanega vzroka raznesla vest, da se Jugoslovani vrnejo spet na Koroško.

Doli v Jugoslaviji ste bržkone mnenja, da je pri nas na Koroškem zelo malo zavednih Slovencev. Temu pa ni tako. Še vedno nas je več, kot si vi mislite, še vedno nas je mnogo, v katerih živi duh onih naših pradedov, ki so se pred stoletji borili na Koroškem z usiljivim sovragom Nemcem za svojo zlato svobodo. Mi nismo pozabili, da živijo tam preko vsiljene nam meje naši svobodni rojaki, ki govorijo z nami en in isti jezik in ki so z nami ene in iste krvi. »Kri ni voda«, pravi star pregovor. Celo čisto med preprostimi kmeti dobite ljudi, ki poznajo zgodovino Jugoslovanstva in ki vedo, da smo Slovenci, Hrva ti in Srbi en narod ter da smo pred davnimi stoletji govorili vsi en polnoma enak jezik. Zlasti stari so čisto zavednejši, nego mladina, ki se je v nemških šolah navzila nemškutarskega duha. Toda ni vsa mladina takšna. V krajih, kjer je bil nasilni nemški pritisk manjši, imamo še zavedno in značajno mladino.

Kakor znano je na tej strani Drave bila pri plebiscitu večina za Jugoslavijo. Vendar pa ta nadpolovična večina ni bila velika. Zato boste razumeli, da je ta močna manjšina, med katero so seveda 3 četrtine naših zaslepljenih in nezavednih ljudi, prišla po avstrijski zasedbi do polne veljave in da so ti ljudje počelnjali, kar so hoteli. Ti so nas denuncirali avstrijskim oblastem in nas napadali, da nismo bili nikdar varni, kakor ovce med volkovi. Sicer so vam pa nemškutarska nasilstva že tako znana iz časopisov.

Ko se je vest, da bomo najbrže kmalu osvobodjeni, razširila po Koroškem, so nemškutarski pretepači in denuncijanti postali zelo poparjeni. Tudi pri miru nas pustijo sedaj bolj.

Mi trdno upamo, da pride naše osvobojenje. Slutimo, da je sedaj najugodnejši trenutek za to. Kadar bo vkorakalo jugoslovansko vojaštvo v Koroško, bomo okrasili naše hiše z jugoslovanskimi zastavami in lipovimi vejami. Takrat boste videli, da je v nas še jugoslovanski duh. Ker težko pričakujemo trenutka našega osvobojenja, vas tam v svobodni domovini zaklinjamo, da ne pozabite na nas in da storite vse, da se naša goreča želja uresniči.

Naša ustava.

V ustavotvorni skupščini se nadaljuje razprava o ustavi, ki je v načelu že sprejeta, ampak posameznosti se še vedno lahko spremenijo. Upati je, da bo tudi razprava v podrobnostih v kratkem končana, ker veliko se

na ustavi takointako ne da več spreminjati.

Najživahnejša je bila podrobna razprava takoj v začetku zaradi imena države. Velika večina poslancev je za to, da država dobi ime Jugoslavija, ker so pa radikalci nasprotni temu, so morali tudi demokrati glasovati za dosedanje ime, da na ta način omogočijo sprejetje ustave. Po našem mnenju je ime postranska stvar in zato ne bi bilo pametno onemogočiti sprejetje ustave zaradi imena države. Ker glavno je, da država dobi svoje temeljne zakone, na katerih se bo potem moglo dalje zidati.

Tudi kancelparagraf je izzval dosti živahnosti, ker okolu njega se vrti vsa politika naše klerikalne stranke. Pojasnili smo določbe tega paragrafa že zadosti, priobčili smo ga tudi doslovno, tako, da vsakdo lahko vidi, da isti niti od daleč ni naperjen proti veri. To se vidi tudi iz tega, da se isti nanaša na vse cerkve, ne samo na katoliško. In vendar se proti njemu niso upirali niti pravoslavni, niti muslimanski zastopniki, ker vsi uvidevajo, da se cerkev ne sme zlorabljati politične namene, da cerkev ne sme služiti nobeni politični stranki, temveč samo svojemu pravemu namenu, bogoslužju.

Samo naši klerikalci so nastopili proti kancelparagrafu, ker je prižnica in spovednica glavno orožje njihove stranke v boju proti drugim strankam in da naša duhovščina naravnost ostudno zlorablja prižnico in spovednico za politične namene klerikalne stranke, to je splošno znano.

Stranke niso nepotrebne, ker so naravna posledica političnega življenja. Ljudje niso tako ustvarjeni, da bi imeli enake misli in nazore o vprašanjih, ki se tičejo občine, okrožja, države. Eni hočejo, da se vrši javna uprava na ta, drugi na drug način in večina odločuje. Ta večina naj se ustvarja iz ljudi, ki so prepričani v tem, da so njihovi nazori pravilni in vsaka stranka ima nedvojbeno pravico svoje nazore širiti med ljudstvom in si iskati pristašev za nje. Priznavamo tudi pravico potegovati se za to, da ima cerkev pravico vpliva na državno upravo, na šolstvo itd. Ako je kdo tega mnenja, da bi bil tak vpliv koristen, naj le zastopa to svoje mnenje, četudi nam ves dosednji razvoj jasno dokazuje, da je bil cerkveni vpliv na državo vedno samo škodljiv in da so napredovale samo one države, ki so se tega vpliva popolnoma znebile.

Naši klerikalci hočejo, da bi cerkev imela velik, odločilen vpliv na vse javno življenje in ker se vsi ljudje s tem ne strinjajo, zlorablja duhovščina cerkev, posebno prižnico in spovednico, da pridobiva na nedopusten in nepošten način pristaše za politiko duhovniške nadvlade.

To prepoveduje kancelparagraf. Vera je popolnoma svobodna in du-

hovniki ji lahko nemoteno služijo, lahko se pečajo tudi s politiko in nihče jim ne brani agitirati za klerikalno stranko, samo cerkvenih prostorov ne smejo zlorabljati v ta namen, ker ti prostori so namenjeni samo bogoslužju.

Kancelparagraf je torej popolnoma pravičen in naši klerikalci so v ustavotvorni skupščini glede njega popolnoma osamljeni, on bo sprejet v podrobni razpravi ravno tako, kakor je bil sprejet najprej v ustavnem odboru in pozneje v ustavotvorni skupščini, ko je bil ustavni načrt Pašićeve vlade v načelu sprejet.

Naša ustava bo res moderna. Prave državljanov so v vsakem oziru zajamčene in ravno zato se odpravljajo vse predprave, ki jih je bila do sedaj deležna posebno katoliška duhovščina. Vsi smo in moramo biti pred zakonom enaki, predpravice ne sme biti nobenih in jih tudi ne bo. Ako so klerikalci nasprotniki ustave zaradi kancelparagrafa, potem so oni nasprotniki enakosti in privrženci raznih predpravice za katoliško duhovščino, ki misli, da živimo še vedno v srednjem veku, ki je že zdavnaj za nami.

Naša ustava odpravlja vse predprave, tudi plemiški naslovi so odpravljeni in še marsikaj drugega, kar nas spominja na stare habsburške čase.

Popolna ni pa nobena stvar na svetu in ako se pokažejo s časom pomanjkljivosti v ustavi, se bodo te pomanjkljivosti odpravile, kakor hitro bo to zahtevala večina, nikakor pa ni pravilno, da bi manjšina vsilila svojo voljo večini. To bi bil boljševizem po ruskem vzoru in ta boljševizem niti v svoji ruski domovini ni mogel uspeti in se vedno bolj — zboljšuje.

Dopisi.

Mala Nedelja. Tamburaški pevski zbor priredi v nedeljo 29. maja ob 3. popoldne na vrtu gostilne Senčar veselico z burko »Kakršen gospod, tak sluga« ter zanimivimi tamburaškimi in pevskeimi točkami. Ker gre čisti dobiček za »Društveni dom«, se prosi obilne udeležbe. V slučaju slabega vremena se prireditve vrši v nedeljo 5. junija.

Jurjevica pri Ribnici. Izmed 16ih občinskih odbornikov občine so trije demokrati, ostalih 13 se prišteva klerikalcem. Značilno je, kako si je teh 16 odbornikov izvolilo župana in svetovalce: za župana je izvoljen demokrat France Kovačič, ostala dva demokrata pa sta izvoljena za svetovalca. Tako tepejo pristaši klerikalne stranke po zobeh ljudi, ki napadajo v »Domoljubu« poštene moše, katerim morejo zaupati vodilna mesta v občinskem odboru politični nasprotniki sami.

S Čateža pod Zaplazo smo prešli: Binkoštni ponedeljek me je bilo izvabilo lepo vreme na Zaplaško

božjo pot pri Čatežu. Na hribu, odkoder je res prav krasen razgled, se je trlo vse polno pobožnih romarjev. No, mislil sem si, naše dobro slovensko ljudstvo je pa res še zelo pobožno. Popoldan sem ostal do večernega vlaka na Čatežu. Vsa romarska pobožnost pa se je takoj popoldne prelevila v živinsko pijanost. Ker sem imel čas, sem šel od gostilne do gostilne. V vsaki gostilni harmonika, gramofon in ples. Naravnost studilo se mi je početje mladine in tudi starih ljudi obojega spola. Ali ni nobene oblasti, ki bi to romarsko zlo, shode in žegnjenja, ki so vselej v zvezi z ostudnim pijančevanjem, prepovedala? Pri nas se godbene licence ne izdajajo, ali pa so zelo drage, a tam gori pa so rekli, da plešejo nedeljo za nedeljo. Zato bi prav uljudno opomnil gospoda Kalana, da spiše tudi knjižico: «Ajmo, mi romarji!» Snov je zelo obširna in bila bi zelo hvaležna!

Gospodarstvo.

GOSPODARSKA RAZSTAVA V PRAGI.

Gospodarsko razstavo v Pragi, ki se je vršila sredi meseca maja, je obiskala velikanska množica ljudi, tako iz domače češkoslovaške države, kakor tudi iz inozemstva. Med tujci je bilo tudi okoli 500 Jugoslovancev.

Ta velikanska razstava je imela namen, da pokaže svetu češkoslovaško poljedelsko industrijo, domače živali, poljske pridelke itd.

V za to določenem oddelku so se videli vsakovrstni plugi, sejalke za sladkorno peso, koruzo in žito, kosilke za seno in žito, med katerimi so bile tudi take, ki same vežejo snopce. Razstavljene so bile vsakovrstne brane, sesalke, peči, slamoreznice, stiskalni stroji, valjarji in druga poljedelska orodja. Naši ljudje so te stroje in orodja, s katerimi se delo na polju in travnikih zelo olajša, gledali z velikanskim zanimanjem, kajti mnogim je bilo sploh neznano, da morejo tako popolni stroji in orodja sploh obstojati.

Nadalje so bile v posebnem oddelku razstavljene različne vrste žita, koruze, okoli 100 vrst krompirja in drugih živilskih rastlin.

Zopet poseben oddelek je bil določen za industrijo sladkorja, škroba, piva, lanu, izdelkov čebelarstva, mlekarstvih izdelkov, raznega usnja in usnjatih izdelkov itd.

V živilskem oddelku so bile razstavljene domače živali različnih pasem: konji, krave, voli, biki, svinje,

ovce, koze, zajci, kokoši, gosi, race, in druge domače živali. Zanimale so zlasti razne vrste kokoši in zajcev.

Kdor si je ogledal to razstavo, je videl, da stojijo Čehi glede poljedelske industrije, kakor glede kmetijstva sploh, mnogo višje, nego mi Jugoslovani, dasiravno je naša država veliko bolj kmetijska nego Čehoslovaška. — Naši ljudje so se mogli na tej razstavi marsičesa naučiti. Upajmo, da bo to navdušenje, katerega so prinesli z razstave domov, rodilo tudi uspehe in da bodo skušali doma v Jugoslaviji pripomoči do tega, da se bomo kedaj glede poljedelstva lahko merili z brati Čehi.

= Žitne cene. Pri nas v Sloveniji niso žitnorodni kraji in morejo kmetje le malo žita prodati. Vendar pa bo marsikoga interesiralo, kakšne so žitne cene v onih krajih naše Jugoslavije, kjer se pridelajo velikanske množine vsakovrstnega žita. Cene so v različnih krajih zelo različne. Tako stane v Novem Sadu 100 kg pšenice 970 do 1000 kron, 100 kg rži 800 do 820 kron, 100 kg ječmena 520 do 540 kron, 100 kg koruze 380 do 400 kron. Precej višje so cene n. pr. v Vinkovcih, kjer stane 100 kg pšenice 1040 do 1050 kron, koruze 430 do 440 kron, ovsa 420 do 430 kron. Naše žito v zadnjem času tuje države ne kupujejo preveč, ker je dražje, nego ameriško in romunsko. Avstrija, kamor je šlo poprej mnogo našega žita, si ga nabavlja sedaj iz Amerike.

= Vrednost našega denarja na Dunaju. Na Dunaju so notirali naši dinarji 24. t. m. 1805 do 1825, to se pravi za 100 dinarjev si dobil 1805 do 1825 avstrijskih kron. Za eno našo krono si torej lahko dobil okrog 4 in pol avstrijske krone.

= Letošnja vinska letina kaže dobro. Trta je dobro prestala zimo in ji tudi zadnji sneg in mraz v splošnem ni škodoval.

= Velesejem v Ljubljani. Za ljubljanski velesejem, ki se vrši avgusta, se vršijo že predpriprave. Na velesejmu bodo razstavljene trgovski, in industrijski in kmetijski predmeti. Vršil se bo velesejem na travniku nasproti pivovarne Union v Tivoliju, kjer bo postavljenih več krasnih paviljonov.

= Izvoz in uvoz premičnin izseljencev in priseljencev je prost vseh pristojbin.

= Bolgarske ovce na račun vojne odškodnine. Bolgarska nam je izročila na račun vojne odškodnine že 11.818 ovc, ki se prodajajo na javni dražbi. 28. in 29. se vršita taki dražbi v Pirotu in v Beli Palanki.

= Nemčija bo vrnila ugrabljene vagone in lokomotive. Naši zahtevi, naj nam Nemčija vrne 250 vagonov in 12 lokomotiv, ugrabljenih za časa vojne v Srbiji, je bilo ugodeno.

= V Romuniji se obeta dobra žetev. Romunsko poljedelsko ministristvo izjavlja, da po zadnjem dežju letošnja setev izredno dobro kaže. Ako ne bo kakih vremenskih nezdod, bo imela Romunija letos zelo mnogo žita, katerega bo mogla izvažati v velikih količinah v tuje države. Romunski izvoz, ki se je od predlanskega na lansko leto zelo dvignil, se bo letos v slučaju dobre žetve še povečal.

Politični pregled.

Te dni stoji pri nas zopet v ospredju političnega zanimanja

Koroško vprašanje,

ki se — kakor vsa znamenja kažejo — približuje svoji rešitvi v tem smislu, da se naši državi vrne vse ono ozemlje na Koroškem, kjer se je pri plebiscitu večina ljudstva izjavila za Jugoslavijo. To je vse ozemlje južno od reke Drave. Ker pa se nahaja tudi severno od Drave še veliko število Slovencev, se bodo tudi ti o pravem trenutku, ki pride morda prej kakor bi si to kdo mislil, združili z nami in potem bo na naši severni meji mir.

Županske volitve dokazujejo, da so bile vse vesti klerikalnih listov o zmagi klerikalcev pri občinskih volitvah navadna

klerikalna laž,

ker izvoljeni so naprednjaki za župane v mnogih občinah, za katere so trdili klerikalci, da so njihove. Ko bi bile občine njihove, ne bi mogli biti izvoljeni naprednjaki za župane!

Naši klerikalci se vedno bahajo kaj oni vse storijo za ljudstvo, v resnici pa njihovi poslanci ne storijo ničesar že zato, ker jih v Beogradu nihče ne mara in so v resnici

popolnoma osamljeni,

ker so se od njih popolnoma odvrnili, odkar so jih spoznali, tudi srbski radikalci, sicer se pa klerikalci niti ne brigajo za nobeno drugo stvar kot za ubogi kanceliparagraf, ki je

njihova glavna in edina skrb. Doktor Korošec je vložil na ministrskega predsednika nekako interpelacijo in ko je hotel ministrski predsednik dati odgovor na to interpelacijo, ni bilo dr. Korošca v zbornici in tako je izostal tudi odgovor ministrskega predsednika. Tako je »delo« klerikalnih poslancev, ki jih niti takrat ni v zbornici, ko hočejo ministri odgovarjati na njihove interpelacije.

V ustavotvorni skupščini se nadaljuje

ustavna debata.

Ker se mora ustava sprejeti tudi v podrobnostih in to bo trajalo vsaj še dober mesec dni. Glavno je, da se je prešlo preko glavnih težav in podrobna razprava se bo razvijala gladko. Razprava o ustavi je pokazala, da stoji Jugoslavija na trdnjih nogah kakor so mislili naši notranji in zunanji sovražniki. Nam je treba le več delavnosti in kmalu bomo prebredli težave, ki se vedno zvezane z vojnimi posledicami.

V veliko težjih razmerah se nahajajo skoraj vsi naši sosede. Posebno je

položaj Avstrije naravnost obupen

in nič se ni čuditi temu, da se želi vse ljudstvo v tej ubogi državi združiti z Nemčijo. To pa stoji v nasprotju z mirovno pogodbo, ki prepoveduje združitev Avstrije z Nemčijo in v vpitjem o združitvi si Avstrijci veliko škodijo, koristi pa nimajo od tega čisto nobenih, ker združiti se tako in tako ne bodo smeli in tudi ne mogli. Sicer pa Avstrijci tudi od združitve z Nemčijo ne bi imeli posebnih koristi, ker je Nemčija tudi gospodarsko zelo na slabem. S svojim vpitjem lahko doseže Avstrija samo še večje zmanjšanje svojega ozemlja.

V Beogradu se začnejo kmalu zopet

trgovinska pogajanja z Italijo,

ki želi skleniti na vsak način trgovinsko pogodbo z našo državo, pri tem pa stavijo take zahteve, da jih mi ne moremo sprejeti. Zato bodo ta pogajanja najbrže zelo dolgotrajna in upati je, da bo naša vlada znala in hotela varovati naše gospodarske koristi. Italija nas je dosti opeharila v vprašanju mej in zato moramo biti vsaj pri sklepanju trgovin-

LISTEK.

ALEKSANDER TOMAN:

S Petrom Karadjordjevičem v Bosni.

(Dalje.)

Poleg teh je bil med nami mlad Srb, ki se je obnašal navadno bolj rezervirano. Če se je pa ponudila prilika, je znal z živo besedo in živahnim nastopom dvigniti moštvo do največjega navdušenja. Bil je srednje postave, črnolas in temnih oči, ki so se mu zaiskrile v svitu navdušenja, kadar je govoril o Srbstvu in tužni usodi, ki jo mora prenašati njegov rod. Z inteligentnimi ustaši se je prav rad pogovarjal o znanstvenih stvareh in videlo se je, da njegovo duševno obzorje obsega vse, kar more dati visoka in svetovna skušenost človeškemu duhu. Občeval je z vsemi kakor z brati, vendar le pa se je moglo opazovati, da razmišlja veliko in globoko in da mu teži nekaj srce. Mi smo ga imenovali navadno Pero. Še le ko smo dospeli na turško zemljo, smo zvedeli, da je princ Peter Karadjordjevič.

Jaz sem iz njegovega govorjenja razvidel, da mu ni samo usoda srbskega naroda na srcu, temveč, da čuti on slovansko, osobito jugoslovansko. Pri neki priliki se je izrazil, da vse te lepe dežele na severni obali Jadranskega morja spadajo v eno celoto, ker na njih žive narodi, ki govore en jezik — pa, rekel je, prišel bo čas, ko se bo to tudi zgodilo. Zdaj je treba najprej iti proti Turku, da se srbski narod združi in ko bo močan in silen, bo carstvo Dušan Silnega zopet nastalo. Ta trdna vera v boljšo bodočnost, ki so jo gojili voditelji srbskega naroda in narod sam, in pripravljenost žrtvovati v ta smoter vse, življenje in imetje, to je rešilo Srbijo in nam dalo ujedinjeno Jugoslavijo. In zdaj oni, ki niso nikdar nič upali, niso nikdar nič žrtvovali, hočejo delati zapreke in ovire daljnemu razvoju naše države, in to iz golega kljubovanja, plemenskega separatizma ali pa žaljenega samoljubja.

Globoka vera, ki navdaja srbski narod in ki je v njegovi duši neločljivo združena z njegovo narodnostjo, je bila v taboru zastopana po več srbskih popih. Nekateri so služili v vrstah čet kot navadni vojaki,

le par jih je opravljalo pravoslavne obrede in molitve. Vsako jutro ko smo nastopili v pregled, so blagoslovili nas in naše barjake «v imenu krsta mrtvega in imenu svobode zlate».

Navesti moram še en del naše vstaške armade in sicer važen del. Brez njega jugoslovanske revolucije si sploh ne moremo misliti. Vsaj v času ne, ki so ravno pretekli. To so hajduki! Njihov vodja je bil mlad hrust, visoke postave in žarečih črnih oči. Nekoliko mesecev prej so Turki njegovemu očetu odsekali glavo in vsled tega je v njemu strast osvete osobito hudo divjala. Bil je navdušen pristaš moje čete, kateri je bil z njegovim moštvom pridružen.

V Bosni in Hercegovini se je med tem buna proti Turkom širila in vedno več čet je začelo orožje dvigati proti njim. Vsi pa smo vračali Turkom »milo za drago«. Iz našega tabora so vsak dan in vsako noč odhajale male gruč vstašev ter so odšle na »četovanje«. To delo je obstajalo v napadih na turške naselbine, paljenje turških domov, plenjenje živine in če je Turek prišel živ v roke napadalcev, mu je glava šla v

torbo. Naš poveljnik ni odobral slednjega — pa stara navada železnega srajca... Tudi marsikateri naših se ni vrnil več v tabor, pustiti je moral glavo in življenje — morebiti na kolcu. Turki se našemu taboru niso približali in o kaki večji vojaški sili v bližini nismo ničesar slišali.

Plen živine je postajal vedno manjši, Turki so zapuščali svoje naselbine in prišel je čas, ko se je tudi naša zaloga živil skrčila. Tisoč mož potrebuje vsak dan precejšno množino živil in iz Avstro-Ogrske je bilo vedno težje dobivati živino in druga živila, ker Avstrijci so vedno bolj mejo zastraževali.

Približal se je mesec november, vreme je postalo vsak dan slabše, dež je začel vsak dan padati in v nočeh je začel pritiskati mraz. Plašček, odej, obutev nam je manjkalo, ovčjo pečenko je nadomestila koruza.

Vršilo se je zborovanje četovodij, da se dožene, kaj bi bilo najbolje storiti: razdeliti moštvo v več čet, ki bi vsaka na svojo roko pod svojim poveljnikom udarila dalje v Bosno, ali pa, da s skupno močjo navalimo na kako večje mesto.

ske pogodbe trdi in neizprosni, ker nam pogodba ni tako potrebna kot Italiji, mi lahko živimo brez italijanskih pomaranč, Italijani pa že težje brez naših živil in lesa.

Radi vprašanja Zgornje Šlezije so postali

odnošaji med Francijo in Anglijo zelo napeti,

sedaj se pa že zopet ublažujejo in računati je s tem, da med obema zavezniškima državama ne pride do resnejših nesoglasij. Za sedaj je Anglija deloma odnehala in se približala stališču Francije v zgornješlezijem vprašanju. Nemci so se menda zelo motili, ko so računali z razporom med Anglijo in Francijo, ker proti Nemčiji bosta nastopali obe zavezniški velesili še dolgo složno.

Na skrajnem zapadu Evrope, na Portugalskem se dogajajo zopet čudne stvari in zdi se, da je tam prišlo do male revolucije, ker ljudstvo tudi iz republike ni zadovoljno, kakor poprej ni bilo zadovoljno z monarhijo. To je zopet dokaz, da

republika ne prinaša rešitve,

ako niso dani vsi drugi predpogoji za napredek. Vlada je slaba na Portugalskem sedaj, ko je država republika, kakor je bila vlada slaba tudi poprej, ko je bil Portugal kraljevina. Ljudstvo bi moralo poslati v državni zbor poštene in pametne ljudi, pa bi se že kaj napravilo iz dežele. Ampak to ljudstvo na Portugalskem je menda politično še zelo nezrelo in zato vladajo nad njim slučajni posamezniki po svoji volji, kot v sosednji Španiji, kjer je tudi dosti revolucionarnega gibanja. Seveda, revolucija ni pravo sredstvo za izboljšanje razmer, ona razmere navadno še poslabša, kakor smo to videli na Ruskem.

Beleške.

b. Naša država se imenuje končnoveljavno kraljevina SHS. Za ime naše države se je vršil že dolgo časa boj med dvema strujama, izmed katerih je ena za Jugoslavijo, druga pa za kraljevino SHS. Demokratije in slovenski samostojni kmetje so tudi poleg onih, ki so za ime Jugoslavija. Vendar pa so pri zadnjem glasovanju o državnem imenu v ustavotvorni skupščini glasovali za kra-

levino SHS, ker niso hoteli povzročiti spora v vladi. Radikalci, ki so poleg demokratov največja stranka v vladi, so bili odločno za kraljevino SHS in zaradi te močne stranke, brez katere bi sploh ne bila mogoča delavna vlada, so demokrati popustili v imenu, čeprav niso storili to radi. Naša država se imenuje službeno torej: Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Službeni jezik pa je srbski-hrvatski-slovenski. Mi bomo v razgovoru in drugače imenovali našo državo še vedno Jugoslavijo, saj jo tako imenujejo tudi v inozemstvu. Sicer pa nam vendar danes v prvi vrsti ne more iti za takšno ali takšno ime, temveč za to, da smo v srcu res dobri Jugoslavlani.

b. Razburjenje v Avstriji zaradi naše zahteve, da se nam izroči Koroška do Drave. Avstrijski časopisi ogorčeno protestirajo proti naši zahtevi, da bi se nam izročila Koroška do Drave. Pravijo, da je koroško vprašanje že rešeno, da je namreč Koroška po plebiscitu priznana Avstriji, ker določa tako senžermenska mirovna pogodba. Sicer je razumljivo, da avstrijska javnost protestira proti temu, da se Avstriji zopet odvzame Koroška, ki se od plebiscita sem nahaja v avstrijski upravi, ravnotako pa so razumljive tudi naše zahteve po onem delu bivšega plebiscitnega ozemlja, katerega večina se je izjavila za našo državo. Nerazumljivo pa je nam v tem slučaju, kako se morejo sklicevati na senžermensko mirovno pogodbo, katere se Avstrija ne drži. Po tej mirovni pogodbi bi morali imeti zaslužnjeni koroški Slovenci vse pravice do svobodnega razvoja. Kakšne pravice pa imajo naši trpeči koroški bratje, pa vidimo najbolje iz nasiljstev, ki so na dnevnem redu, in iz tega, da je Avstrija vzela koroškim Slovincem šole. Končno pa ni v skladu z mirovno pogodbo tudi propaganda za priključitev Avstrije Nemčiji. Ker torej Avstrija ne drži mirovne pogodbe, moremo že tudi iz tega stališča zahtevati, da se nam izročijo naši ljudje.

b. Italijanske volitve. Na binkoštno nedeljo so se vršile volitve v italijansko zbornico, o čemur smo že zadnjič nekoliko poročali. Prodrli so liberalci in demokrati, zvezani z reformisti, nancionalisti in fašisti, ki so dobili okoli 280 poslancev. Za ducat mandatov so nazadovali

socialisti, ki jih je okoli 130, dočim so komunisti nekoliko napredovali. Okrepili so se tudi klerikalci. Jugoslavlani v zasedenem ozemlju so dobili 5 poslancev, 4 na Goriškem in 1 v Istri. Nemci na Tirolskem so dobili 4 zastopnike. Jugoslovanski poslanci so: za Istro dr. Stanger, na Goriškem pa dr. Wilfan, dr. Podgornik, Šček in Josip Lovrenčič. Poleg štih Jugoslovanov je na Goriškem izvoljen še komunist Tunta.

b. Italijane peče izid volitev na Goriškem. Nečuvena nasilstva italijanskih fašistov so povzročila, da niso izpadle državnozborske volitve po vsem zasedenem ozemlju tako, kot je bilo po številu naših rojakov pričakovati. Le na Goriškem, kjer je bil pristisk fašistov manjši, so naši rojaki sijajno zmagali, dobili so kar 4 mandate. To pa silno peče italijanske nacjonaliste in fašiste. Ti bi radi dosigli razveljavljenje volitev in si v to svrhu izmišljujejo razne nepravilnosti, ki so se baje godile pri volitvah na Goriškem. Ako bodo italijanske oblasti nasedle tem lažem in volitve razveljavile, ne bo za naše zaslužnjene rojake to nič novega, ker so nasilja že tako vajeni in od Italije sploh nič dobrega ne pričakujejo.

b. Ustavotvorna skupščina za kancelparagraf. Na seji ustavotvorne skupščine dne 20. maja je klerikalce zelo razburil govor poslanca Drofenika, ki je skupščini dokazal, kako je potreben za naše razmere kancelparagraf, s katerim se naj prepreči politiziranje in politična agitacija v cerkvi, katera naj služi le božji besedi. Poslanec Drofenik je navedel več slučajev, kako se zlorablja božji hram v politične svrhe. Med drugimi je navedel tudi slučaj šentjernejskega župnika, ki je rekel s prižnice, da so poslanci samostojne kmetijske stranke lažnivci in lopovi. Govor poslanca Drofenika je sprejela zbornica z velikim navdušenjem. Seveda niso govora proti kancelparagrafu odobraval klerikalci, katerim nikakor ne gre v glavo, da mora biti konec temu, da bi služile cerkve za to, da se v njih zmerja in agitira kakor v kakšni beznici.

Novosti.

* Regent Aleksander odpotoval v inozemstvo. Dne 21. maja je odpotoval regent Aleksander v spremstvu notranjega ministra Draškoviča v Pariz in nato v London. Regen-

ta bo za časa njegove odsotnosti, ki bo trajala kake tri tedne, nadomestoval ministrski svet.

* Predsednik ljubljanske deželne vlade g. dr. Baltič je bil 21. t. m. ob prisotnosti notranjega ministra gospoda Draškoviča zaprišežen od Nj. Visočanstva prestolonaslednika Aleksandra. Po zaprisegi je bil deželni predsednik pri regentu in mu poročal o razmerah v Sloveniji. Dr. Baltič se je nato vrnil v Ljubljano.

* Sprememba v vladi. Za novega vojnega ministra je imenovan general Hadžić, za namestnika notranjega ministra Draškoviča, ki je odšel na dopust, pa minister prosvete Svetozar Pribečević.

* Proslava praznika sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. 24. t. m. je Ljubljana prvič obhajala državni praznik sv. Cirila in Metoda. Mesto je bilo v zastavah in na gradu so streljali s topovi. Ob 9. dopoldne se je vršilo pravoslavno bogoslužje v belgijski vojašnici, ob 10. uri pa v stolnici slovesna služba božja, kateri so med drugimi prisostvovali: predsednik deželne vlade dr. Baltič s soprogo, poverjenika Ribnikar in Jamnik, poveljnik dravske divizijske oblasti general Dokić, načelnik jugoslovanske delegacije razmejitvene komisije z Italijo general Maister, zastopnik mestne občine ljubljanske doktor Zarnik itd. Po službi božji je defilirala celokupna ljubljanska posadka pred generalom Dokićem in drugimi oficijelnimi gospodi. Zvečer je priredilo vojaštvo po ljubljanskih ulicah mirozov z godbo, kateremu se je pridružilo vse polno drugega občinstva.

* Županske volitve na Štajerskem. V Podčetrtku je bil izvoljen za župana demokrat Cvetko, v Vojniku demokrat Kovačič, v občini Slatina okolica napredni kmet Žurman, pri Sv. Katarini pri Rogatki Slatini posestnik Anderlič, pri Sv. Trojici posestnik Žurman, oba pristaša SKS, v Mozirju naprednjak trgovec Pevec, v Novi cerkvi pri Celju naprednjak Lešnik, pri Sv. Florjanu pri Rogateu napredni kmet Berkovič, v Rogateu socialista Berlig, v občini okolica Mozirje pa klerikalec Štrucelj.

* Napreden župan v Domžalah. V Domžalah je izvoljen za župana naprednjak g. Anton Skok.

* Demokratski župan v Šoštanju. V Šoštanju na Štajerskem je bil izvoljen za župana demokrat notar g. Matko Marinček. Šoštanj je bil

Pri prvi seji se nismo mogli zediniti. Naš vojvoda je pustil, da izreče vsak svoje mnenje in se ni izrazil, kaj se mu zdi za najboljšo. Pač je hotel vedeti, kak duh vlada v taboru, da po tem ukrene, kar bi se mu zdelo najprikladnejše.

Par dni po tem zborovanju ali vojnem svetu je neki vstaš iz Makedonije prinesel poročilo, da se v daljavi približno ene ure proti jugozapadu pase kakih tri sto volov katere straži kakih 8 turških pastirjev.

Vojvoda mi da povelje, da jih zaplenim.

Zbral sem 40 mož ter sem odšel z njimi, da izvršim povelje. Ko smo prišli na vrh nekega griča, smo videli veliko čredo volov, ki so se mirno pasli na pašniku, ki se je razprostiral proti jugu; videli smo tudi pastirje na konjih s puškami na hrbtih. Pregledal sem svet in okolico, ker se mi je zdelo sumljivo, da so Turki tako veliko čredo postavili, tako blizu, ker jim je moralo biti brez dvoma znano, da se nahajamo mi z veliko silo v bližini.

Ko ogledujem z daljnogledom gozd, ki se je za pašnikom razpro-

stiral, se je v njem sem ter tja zasvetilo, le malo in hipno, kakor utrinjajoča iskra. Vojaško orožje? — Obrnem daljnogled na goro, ki se je v daljavi kakih 7 kilometrov dvigala nad gozdom. Med skalovjem in drevjem, ki je ratslo na njej, opazim po daljšem pregledovanjem, da se tu in tam nekaj premika. Koze in ovce, ki se pasejo, ali pa Turki? Obrnem daljnogled proti vzhodu, katerega je tvorila velika ravnina. Prav daleč doli, kakor v pajčolanu vidim, da se kakor pičice brzo premikajo male stvari. Bilo jih je kakih 6. Turki na konjih? In po načinu, kako so se gibali, najbrž vojaki — konjeniki.

Iz torbe vzamem papir ter narišem cel položaj v kratkih črtah: približno daljavo do črede, gozd, v katerem se sem ter tje posveti, goro in ravnino, kjer sem opazil sumljivo premikanje. Ta načrt izročim Makedonecu ter mu ukažem, da jaše z njim brzo ko mogoče nazaj v tabor ter ga izroči vojvodi.

V besedah, ki sem jih napisal v tem poročilu, sem izrazil mnenje, da je moja četa premala, da bi zaplenila čredo, ker po vsih znakih soditi, se nahaja v bližini večja sila sovražnikov.

Kraj, kjer sem stal s svojo četo, se je nahajal na koncu hriba, ki se je od izhoda proti zapadu razprostiral. Stala je tu mala lesena pravoslavna cerkva, nekoliko korakov od nje proti zapadu pa je bil hrib odsekan po globokem brezdnu, na katerega je mejilo široko trnjevo polje.

Iz tabora se je kmalu vrnil poslani jezdec, ter mi je prinesel poročilo, da mi bo prišel cel tabor na pomoč. In res — po kakih dveh urah čakanja je prišel naš vojvoda na čelu vseh ustašev, ki so bili s puškami oboroženi. Druge, ki niso imeli pušk, kakih 200 je pustil v taboru.

Ko sem poveljniku razložil cel položaj, je on razpustil moštvo po griču, na katerem smo stali, potem pa mi reče, da naj čredo volov zaplenim.

Jaz ukažem hajdukom, da naj navalijo na čredo in jo k nam priženejo. Kakor volkovi so se plazili drug za drugim iz kraja, kjer smo stali. V nižini pod gričem so zginili v trnju in grmičevju.

Jaz sem vzel kakih 60 mož svoje čete ter se postavil na kraj, kjer sem

s puškami mogel obvladati sumljivi del okolice. Imeli smo skoro vsi puške novejšega sistema — Werndlške in repetirke. Daljava je bila precej velika. Računal sem, da bodo pri prvem poku naših hajduških pušk stopili na plan in vdrli proti nam.

Naenkrat pretrese zrak pok pušk in krik divjih glasov — hajduki so napadli pastirje na konjih. Le ti so v polnem diru zapustili čredo, seveda ne vsi, štirje so padli ranjeni ali mrtvi raz konj. Komaj je pok iz pušk oživil okolico, je stopil iz gozdiča cel polk regularnih vojakov ter začel streljati v salvah na hajduke. Po prvih salvah se začno Turki hajdukom približavati. Jaz dam povelje za ogenj. To je učinkovalo. Turki so se že po prvih streljih začeli umikati. Izkali so kritja v gozdu. Pa le za kratek čas. Kmalu so zopet v razkropljeni črti nastopili proti nam. Kakor bi udaril s čarodejno palico po vsej okolici, ležeči pred nami, se je začelo pokanje in kričanje. Gora stoječa za dolino pred nami je začela mrgeti postav, ki so kakor obsejene hitele doli v dolino. Krik iz tisočih grl je polnil ozračje.

(Dalje prihodnjik)

včasih hudo nemškutarsko gnezdo, kjer je županoval nemškutarski župan. Se-le v osvobojeni domovini se je posrečilo to prijazno mestoce izirgati iz nemškutarskih rok.

*** Pri županski volitvi v Slovenski Bistrici** je bil izvoljen za župana demokrat g. Dane Omerzu, za podžupana pa g. Hinko Gril (SLS). Tudi ta občina je prišla še-le sedaj v slovenske roke.

*** Kratek pregled občinskih volitev v celjskem sodnem okrožju.** V celjsko sodno okrožje spadajo sledeči sodni okraji: Slovenjgradec, Šoštanj, Gornji grad, Vransko, Celje, Šmarje, Laško, Sevnica, Brežice, Kozje, Rogatec, Konjice. V celem sodnem okrožju je v 194 občinah, ki so volile, 1552 protiklerikalnih in 1536 klerikalnih odbornikov. Torej imajo stranke, ki so proti klerikalcem 16 glasov večine. Na posamezne stranke odpadejo odborniki sledeče: demokrati so dobili 164, samostojni kmetje 922, narodni socialisti 53, socijalni demokrati 376, komunisti 37, klerikalci 1536 odbornikov.

*** Enakopravnost cirilice in latinice.** Ministrstvo za pošto in brzojav objavlja, da se morajo tudi na vseh poštah izven Srbije in Črne gore sprejemati pisma, pisana v cirilici.

*** Nova stanovanjska naredba.** Regent je podpisal novo stanovanjsko naredbo, ki stopi v veljavo, čim bo objavljena v »Službenih novinah«. Njena veljavnost se razteza na vse dele kraljevine, razun na Srbijo in Črno goro. V naredbi je najvažnejše to, da se glede stanarine ozira na nepremožne sloje, katerim ne bo treba plačevati tako visoke stanarine, kot bogatejšim.

*** Kako se godi našim vojakom v južnih krajih.** Povodom vesti, ki so se razširjale o baje slabem postopanju z vojniki v Črni gori in Albaniji, so kompetentne vojaške oblasti izvršile preiskavo, pri kateri se je dooznalo, da so bile vse vesti o slabem postopanju s hrvatskimi in slovenskimi vojniki tendenciozne in neresnične. Z vojniki se postopa dobrohotno in nepristransko brez ozira na vero ali plemensko pripadnost. Družabnost med vojniki je bratska. Vojaški element iz Hrvatske in Slovenije je prav dober. Prehrana vojakov je sedaj dobra. Z ozirom na siromašno ozemlje in z ozirom na težkoče preskrbovanja s hrano, so se lani semtertja pripetili slučajji, da se četam ni moglo pravočasno preskrbeti zadostne količine masti in moke. Če je zmanjkalo kruha, se je dajal vojakom cvibak. Tudi sedaj še manjka raznih vrst sočivja, storili pa so se potrebni koraki, da se urede posebni vojaški vrtovi in se bo tudi temu nedostatku odpomoglo. Vsi vojniki so preskrbljeni z novo obleko, s perilom in čevlji. Vsled izjemnih razmer v onih krajih je nastanitev vojaštva precej težavna. En del čet stanuje po barakah, ki pa so higijenično urejene. Prostorji niso nesnažni. Kopanje vojakov se vrši vsako nedeljo v vseh krajih, kjer obstoje kopalnice, in tudi perilo se pere vsak teden. Zdravstvene razmere čet so prav povoljne.

*** Odškodnina onim, ki so bili po nedolžnem obsojeni.** V poslanskih krogih se resno razpravlja o predlogu demokratskega poslanca Milana Popovića, naj se po nedolžnem obsojenim osebam podeli moralna in materijalna odškodnina. Verjetno je, da bo predlog sprejet v ustavni načrt.

*** Obsojen frankovski obrekovalec.** V eni zadnjih sej zagrebškega obč. sveta je frankovec dr. Stožir, proslul izza svoječasnega veleizdajniškega procesa proti Srbom v Zagrebu kot »državni pravdnik«, rabil o mini-

stru Pribečeviću psovko »lopov«. Prbečević je Stožirja tožil in pri razpravi dne 20. t. m. je bil obrekovalec obsojen na dva meseca zapore.

*** Razmejitvev z reško državo.** Komisija za razmejitvev na Reki je začela v nedeljo zopet poslovati. Kakor se poroča, bodo Italijani še ta mesec izpraznili pripadajočo nam okolico kastavskega ozemlja.

*** Ruski general Vrangl se raseli v Sremskih Karlovcih.** Naša vlada je dovolila, da se ruski general Vrangl naseli v naši državi. V nedeljo pride general s svojim štabom v Beograd, od koder odide v svoje stalno bivališče v Sremske Karlovce.

*** Bivši radičevski poslanec Janečka,** katerega mandat je razveljavljen, je radi proti državnega hujskanja izročen zagrebškemu sodišču. Janečka je rodom iz Čehoslovaške, od koder je radi poverbe pobegnil v Jugoslavijo.

*** Stavka železničarjev na Primorskem končana.** Železničarji v Julijski Benečiji, ki so že dalje časa štrajkali, so se zopet vrnili na delo. Brzovlaki in osebni vlaki zopet vozijo.

*** Izvoz tobaka ali tobačnih izdelkov do 2 kg** je dovoljen brez plačanja carine, brez plačanja davka na obrat in brez zavarovanja valute. Ako gre torej kdo v inozemstvo n. pr. na Dunaj, lahko vzame s seboj največ 2 kg tobaka ali drugih tobačnih izdelkov, ne da bi mu bilo treba sploh kaj plačati.

*** Demokratizem v praksi.** Ko je bil imenovan za škofa v Djakovu škof Akšamović so vpili klerikalni listi, da je zasedel to škofovsko stolico sin preprostega slavonskega kmeta. Te dni je pa ta preprosti sin slavonskega kmeta obiskal Osijek, vozil se je ves čas v četverovpreženi ekvipaži z lakaji v livreji. So se Osiječani začudeno gledali, kak gost jih je to posetil.

*** Priklonitev Žirov k logaškemu sodnemu okraju.** Oni del politične občine Žirov, ki je po rappalski pogodbi ostal naši državi, je priklonjen k logaškemu sodnemu okraju.

*** Ostanki starodavnega mesta Emone.** Kjer stoji danes Ljubljana, je stalo svoje dni rimsko mesto Emona. Ostankov tega mesta se je izkopal že zelo mnogo. Tako se te dni odkrili star rimski grob pri kopanju temelja na stavbišču bančnega poslopja »Zadružne gospodarske banke« na Miklošičevi cesti. V grobnici so našli dva še dobro ohranjena okostnjaka, katera so dali prenesti v ljubljanski muzej. Poleg okostnjakov so dobili v grobu tudi en bronast prstan in eno železno sponko. Ker okostnjaka nista bila sežgana, se sklepa, da sta bila iz poznejših rimskih časov, iz 4. ali 5. stoletja po Kristusu. Pred to dobo so Rimljani mrliča vedno le sežigali.

*** Ponarejen tisoč dinarski bankovec** so zasledili v neki ljubljanski banki. Kdo je ponarejen denar oddal se ni moglo dognati.

*** Cene živlom v Zagrebu so se znatno znižale.** Zagrebška mestna oblast je določila za živila nove znižane cene, in sicer stane sedaj: telečje meso 18—22 K, mast 44 K, slanina 40 K, prašičje meso 36—40 K kilogram. Tudi cene zelenjavi in sadju so se znižale.

*** Sezonska pošta v Bohinju.** Ob Bohinjskem jezeru se s 1. junijem otvori sezonski poštni urad z brzojavno postajo in javno telefonsko govornico.

*** Vojaški begunci ubili dva orožnika.** Pretečeno soboto so orožniki v Gjelekovcu prijeli tri vojaške begunce, katere sta v nedeljo dva orožnika eskortirala v Vraždin. Na potu sta bila orožnika napadena in ubita. Aretiran je bil oče enega prijetih beguncev, ki je mrtva orožnika na vozu pripeljal nazaj v Gjelekovce, ni pa hotel povedati, kdo ju je ubil. Vojaški begunci so pobegnili.

*** Mlad uzmovič.** Pri gugalnici in strelišču v ljubljanskem Tivoliju je vzbujal v nedeljo precejšnjo pozornost elegantno oblečen mladenič, ki je bil ves dekoriran s papirnatiimi odlikovanji. Policijski organ je mladeniča povabil na razgovor in kmalu se je ugotovilo, da je odlikovani strelec identičen s ptičkom, za katerega je policija že imela pripravljeno celico. Pretečeni petek je bil v Ljubljani lesni trgovec Trebovšek iz Vrhpolja pri Kamniku. Ker je napravil dobro kupčijo, je povabil 16letnega Alberta Šlegla v gostilno »Pod skalco«, kjer sta se pošteno okrepčala. Pri tej priliki je 16letni mladenič iznasknil svojemu gostitelju 78.000 kron, kar je Trebovšek naznanil policiji. Pri aretaciji se je našlo pri Šleglu še 72.000 kron; 6000 kron pa je mladi kavalir že zapravil v veseli družbi.

*** Nezakonska mati...** Pri posetniku Jamniku v Pijavi Gorici uslužbena služkinja Francka Kumše je te dni, ko je krmila prešiče, povila na dvorišču dete ženskega spola. Otroka je takoj po porodu zakopala v gnoj. Orožniki so jo izročili sodišču.

*** V gozdu ponesrečil.** 60 let star posestnik Josip Šubelj iz Gline pri St. Vidu nad Ljubljano se je v sredo pri delu v svojem gozdu smrtno ponesrečil. Smreka, ki je bila podžagana, je padla nanj ter ga smrtno nevarno poškodovala. Šublja so pripeljali v ljubljansko bolnico, kjer je pa že naslednjega dne umrl.

*** Krvav roparski napad.** Iz Sarajeva se brzojavno poroča o krvavem roparskem napadu na bosenski meji. Na cesti iz Čajnice v Plevlje je je roparska tolpa pod vodstvom Huseina Boškovića napadla nek avtomobil. V spopadu je padlo 12 oseb: 10 orožnikov in dve civilni osebi. Težko ranjen je prišel v Čajnico šofer Vasa Božić, kateremu je roparska tolpa izročila pismo za načelnika v Plevlju. Kakor je izpovedal šofer, je tolpa 20 hajdukov napadla in ustavila avtomobil ter pozvala potnike, da izroče denar in druge vrednosti. Stiri potnike so hajduki zvezali in odpeljali v gozd, kjer so jih stražili štirje razbojniki. Ostali razbojniki so čakali ob robu gozda na nadaljnje pasante. Prišla sta najprej dva orožnika, katera so zvezali in odvedli v gozd. Isto se je zgodilo še dvema orožnikoma. Potem se je pripeljal vojaški avtomobil; hajduki so začeli nanj streljati in obležalo je 10 mrtvih. Iz Sarajeva je bil odposlan večji oddelek orožnikov, da polove hajduke.

*** Dva vandrovčka.** Z mariborskim vlakom sta se v Ljubljano pripeljala — in to od Litije dalje brez voznega listka — dva mlada, majniško prirodno ljubeča človeka. Na glavnem kolodvoru sta se skušala izmuzati, toda so jih zalotili in odvedli v temne zapore. Eden je 16letni Celjan Edmund Lorger, bivši kleparski vajenec, ki pa se raje po cestah okoli potika, drugi pa je 32letni pekovski pomočnik France Zorko iz Ptuja. Oba sta pred tedni nastopila »vandrovsko pot«. V Ljubljano sta prišla brez novcev in le svoje zapiske sta tiščala v žepu. Lorger je pisal nemški dnevnik: »Meine erste Wanderung W. Feistritz itd«. Zorko pa slovenski: »Početak rajže 16. V. 1921«. Odpotovati sta morala v zapore deželnega sodišča.

*** Surovež in divjak.** Ključavničarski pomočnik Viktor Burnik na Glineah je z žilavko pretepel 55letno zasebnico Marjo Narobe na Glineah in ji prizadejal v divji jezi nevarne poškodbe, tako da so morali starko prenesti v bolnico.

*** Tatvina pehtrana in pelina.** Kaj vse v Ljubljani krađejo! Sedaj so se tatovi celo spravili na pehtran in pelin. Goto, ker pehtranovi štruklji so izborna slaščica. Soproga užitninskega paznika Ivana Rakuš je z velikim začudenjem zapazila, da ji je neznan poljski tat porazal na njivi v Mestnem logu veliko množino pehtrana in pelina. Škode ima 200 kron.

*** Pretep.** Pred neko gostilno v Zagorju ob Savi sta se na binkoštni pondeljek ponoči sprla rudarja Anton Niger in Anton Kraševac. Niger je slednjega s kamnom tako močno udaril po glavi, da je moral Kraševac iskati pomoči v ljubljanski bolnici.

*** Ugrozno maščevanje.** V Prijedoru v Bosni je pred letom dni tamkajšnji nadstražar Milan Aršić aretirai znanega pretepača Vaso Radića zaradi nereda, ki ga je povzročal po mestu. Pri tej priliki je Radić nadstražarju zaprettil, da se bo maščeval, če ne nad njim pa nad njegovim otrokom. Ker pa se je Radić v zad-

njem času zaročil, opustil pijačo in kvar-te ter postal soliden, da se je temu vsakdo čudil, tudi nadstražar ni več mislil na njegovo maščevanje. Zvečer 10. maja je nadstražar Aršić prišel v gostilno Montijan v Prijedoru. Sedel je pri mizi v kotu ter čital časopis. Svirala je godba. Naenkrat se prikaže na vratih Radić. Ko je godba zaigrala valček, začel je Radić plesati sam. Priplesavši do Aršića, ki je čitajoč sedel pri mizi, potegne iz žepa nož ter zabode z njim večkrat zaporedoma nadstražarja v vrat in v hrbet. Aršić se je zgrudil na tla ter kmalu na to umrl. Morilec se je vsedel za mizo in si prižgal cigareto. Prišla je policija ter je Radića aretirala. Zapustivši gostilno je še zaklical gostom: »Lahko noč, gospoda, ne zamerite! Kar sem nameraval, to sem izvršil!« Umor nadstražarja je zbudil v Prijedoru in okolici veliko senzacijo.

ŽENSKO MESTO NA JAPONSKEM.

Na največjem japonskem otoku Hondu leži ob obrežju Tihega oceana mesto, staro več sto let, kjer gospodujejo mesto moških ženske. Žena ni samo poglavarica v družini, temveč skrbi tudi za preskrbo družine. Moški in otroci opravljajo tiste hišne posle, katere opravljajo drugod po navadi ženske.

Japonci imenujejo te ženske vodne vile, ker obstoja njihov poklic v tem, da iščejo v morju bisere. Poleti prebijejo te iskalke biserov tudi po 10 ur dnevno na morju. V potapljanju so tako spretni, da se vzdržijo do 3 minut pod vodo. To je zelo naporno delo. Ko se po dovršenem delu vrnejo domu, morajo često opravljati razne posle še doma, ako moške in otroci še niso dovršili vseh hišnih poslov. Moški se smatrajo tam za popolnoma podrejene osebe. Ako se v rodbini rodi deček, se ima to za veliko nesrečo, dočim vsaka obitelj rojstvo deklice pozdravi z velikim zadovoljstvom.

Ze od 4. leta naprej se morajo deklice vežbati v plavanju in potapljanju, pri čemur jih vedno nadzorujejo matere. Ko dosežejo 18. leto, morajo pričeti z resnim delo; toda sedaj se še ne smejo predolgo časa zadrževati na vodi, sploh ne smejo tako dolgo in težko delati kakor odrasle tovarišice.

Moški se v tem čudnem mestu pri ženitvi ne ozirajo toliko na lepoto svojih bodočih žen, kakor na njihovo spretnost v potapljanju. Ako je mlada ženska v svojem poklicu dobro izvežbana, se ji ni treba bati, da ostane samska.

S potapljanjem prenehajo ženske navadno, ko so stare 40 let. V tej dobi so Japonke sploh večinoma že stare mamice, ki se posvečajo vzgoji svojih malih vnukinj, katere pripravljajo za njihov bodoči poklic, za iskalke bisero.

NAJBOGATEJŠI KRAJ JUGOSLAVIJE.

V Splitu se prične te dni milijonska pravda med krajema Milna in Ložišće. Ivan Sargo, rodom iz Milne, si je pridobil v Ameriki veliko premoženje, s katerim je za časa svetovne vojne izdatno podpiral tudi Jugoslovanski odbor v Ameriki. Sargo je pred meseci umrl ter je v svoji oporoki zapustil vse svoje premoženje svojemu rodne-mu kraju Milni. Njegovo premoženje znaša okroglo 350.000.000 jugoslovanskih kron. Znatel del zapuščine se je že izročil načelstvu v Milni. Prebivalstvo Milne zahteva, da se zapuščina razdeli med prebivalstvo mesteca Milna, ki šteje 358 rodbin in bi torej vsaka rodbina dobila približno 1 milijon kron. Proti temu pa so se dvignili prebivalci sela Ložišće, ki tudi tvorijo del občine Milne in zahtevajo, da se amerikanski milijoni razdele med prebivalstvo cele občine Milna. Okrajno sodišče v Supetru je zahtevo Ložiščanov odklonilo, a ti apelirajo sedaj na deželno sodišče v Splitu, ki bo v kratkem odločalo, čegavi naj bodo amerikanski milijoni.

Svetovna vojna.

Dalje.

Za ozračje vse Evrope
kužen srbski je bakterij,
težko, težko — se nam sope,
tu je treba skupnih sil».

«Treba je prav razumeti
sarajevski atentat,
nas vse hotel je zadeti —»
pisal «Grazer» je «Tagblatt».

Tu je treba prave kazni,
ki si jo zapomni vsak,
monarhija brez bojazni
bo storila svoj korak.

Kazali smo dan za dnevom
kje sovražnik je doma,
upajmo, da s Sarajevom
potrpljenje se konča...»

Tu «Slovenec» je v Ljubljani
dvignil svoj svarilni glas:
«Srbi so morilci znani,
To sramota je za nas.

Ferdinand edina nada
bil je za slovenski rod,
z njim ves up naš v nič propada,
Bog se usmili nas sirot.

Atentat tam v Sarajevu
nam je resen opomin,
vsak obsoja v svetem gnevu
nezaslišani zločin.

Cesar naš je miroljuben,
vojne hotel ni nikdar —
srbski duh — je nam poguben,
molk bi bil tu nam na kvar.

Jasno je, da iz Belgrada
srbske bombe so doma,
kar podpira srbska vlada,
to je revolucija...

Srbski narod nas izziva,
miroljubni smo preveč,
Srbi bo sama kriva,
če bo vmes posegel — meč.

Naše dobro verno ljudstvo
dalo varati se ni,
avstrijsko zvesto čustvo
nepokvarjeno živi.

Tudi tu so srbofili,
ki pripravljajo prevrat
in želijo po vsej sili,
da bi zmagal «srbski brat».

Naše ljudstvo to odklanja,
takih bratov ne pozna,
le na Dunaj se naslanja,
da bo močna Avstrija.

Mi opora smo državi
zanjo delamo povsod,
ves naš narod se postavi
za habsburški slavn rod.

Toda tudi k nam od juga
se zanesla, žalibog,
je nevarna srbska kuga,
ki zdaj širi se okrog.

Dobro znane so nam spletke,
ki jih širi «Narod», «Dan»,
tukaj vidimo začetke
za nevarni srbski plan.

Kolikrat je opozarjal
vlado naš pošten list,
zraven vedno je povdarjal:
narod naš je zvest in čist.

To so pravi zapeljivci,
ki mladino nam kaze,
to so sarajevski krivci,
ki zdaj skrito se drže.

Ker v mladini še posebno
širi srbski se napuh,
zdi se nam pred vsem potrebno,
da v nji drug zavlada duh.

Žalibog, da nam prepozno —
se odpirajo oči,
da vso to zalego grozno
nismo prej razkrinkali.

Ta državna policija
resno naj poseže vmes,
ker tu srbska anarhija
išče si med nami zvez.

Mi smo zvesti državljani
radi gremo vsi na boj,
da se Avstriji ohrani,
njen pomen in njen obstoj.

Kar se Ferdinanda tiče
je bil zvest katoličan,
o tem govore vse priče,
volil je na našo stran.

On le v Avstriji veliki,
videl je svoj glavni cilj,
in ker mi smo katoliki,
je nam zvest zaščitnik bil.

On državo bi razširil
in osvojil ves Balkan,
in vse narode pomiril,
(o tem je imel poseben plan).

(Dalje prihodnjič.)

× **81. obletnica prvih poštinih znamk.** 6. t. m. je preteklo 81 let, ko so prišle v Angliji v promet prve poštne znamke, takozvane Penny-Black. Sicer so že 200 let poprej skušali uvesti v Franciji in Sardiniji nekatere poštne pristojbinske listke, ki pa niso imeli daljšega obstanka, ker je ljudstvo temu nasprotovalo. Ti listki so imeli obliko današnjih časopisnih ovojev in niso bili v današnjem smislu nalepljive znamke. Že leta 1823. so se bavili na Švedskem z mislijo, uvesti poštne znamke v današnjem smislu, toda ta misel se je uresničila šele 1840. in sicer v Angliji. Največjo zaslugo za uvedbo poštinih znamk ima angleški knjigotrožec in tiskar James Chalmer, ki se je mnogo trudil za to in izdelal tudi prve znamke. Z odredbo od 17. avgusta leta 1839. se je dovolilo tiskanje prvih poštinih znamk, in 6. maja 1840. so se začele znamke prodajati publiki.

× **Originalni boljševiški časopis.** V Rusiji je veliko pomanjkanje papirja. Radi tega so po nekaterih mestih ustanovili »ustmene« časopise. V to svrhu so zgrajena velikanska poslopja. Prostorji teh poslopj so nalepljeni z lepaki, na katerih so napisani naslovi člankov in raznih vesti, kakor jih običajno prinašajo listi. Na določen čas, kadar ti časopisi »izhajajo«, se zbere občinstvo v poslopje. Vsak novinar čita glasno množici to, kar je napisal. Kadar je lepo vreme, »izhajajo« ti časopisi tudi pod milim nebom.

× **Stoletni ženin.** V Ameriki se je poročil neki dr. Marison na svoj stoletni rojstni dan četrtič in sicer z 72-letno gospo dr. Berney-ovo. Poroka je vzbudila takšno senzacijo, da so mnogi kinematografi ženina naprosili, da smejo poroko fotografirati za filme. Nevesta je sicer protestirala proti temu, toda mož, ki je pogodbno z nekim kinematografskim podjetjem že podpisal, je bil za to in ni odnehal. V Ameriki se sedaj prepirajo, če se je dr. Marison poročil iz ljubezni do neveste, ali iz ljubezni do honorarja, ki ga je dobil od kinematografskega podjetja.

× **Nevstrašna bojovnica proti alkoholizmu.** Nedavno je umrla v Ameriki menda ena izmed največjih bojovnic proti alkoholizmu. Ker je bil njen mož strasten alkoholik, je spoznala pogubnosten upliv alkohola na rodbinsko življenje in na njegovem grobu je prisegla maščevanje krčmarjem. Šla je iz krčme v krčmo s sekuro in z revolverjem v roki ter razbijala steklenice z alkoholnimi pijačami. Sodišča so radi tega niso preganjala, temveč so jo celo podpirala.

× **Kdaj se je treba ženiti.** Na vprašanje, katera doba človeškega življenja je najprimernejša, da se človek oženi, je odgovoril znameniti francoski književnik Sardu sledeče: »Kadar je človek mlad, je še prerano, da bi se oženil, a kadar je star, je že prepozno. Razdobje med mladostjo in starostjo je najprimernejše, da človek o tem premišluje. — Seveda, če človek dolgo o tem premišluje, se sploh ne oženi.

× **Kakšne sanje imajo slepi otroci.** Neki angleški učenjak je posvetil posebno pozornost študiju sanj slepih in gluhih otrok. Na podlagi mnogoštevilnih opazovanj je dognal, da mnogi slepi otroci po lastni trditvi v sanjah vidijo in zato smatrajo take sanje za najlepše trenutke življenja. Enako pripovedujejo tudi gluhi otroci, da v sanjah dobro slišijo. Dočim je pri slepih otrocih glavni predmet sanj ogenj in njegove grozote, imajo gluhi otroci v sanjah strah pred divjimi zvermi. Slepi otroci se razlikujejo od gluhih tudi v tem, da prvi malokdaj sanjajo o izred-

nih dogodkih in junaških činih, dočim igrajo v sanjah gluhih otrok glavno vlogo vojni prizori in junaški čini.

× **Ljenuin — čuden človek.** Kaj vse se je že o Ljenuinu pisalo, in vendar se še on vedno drži. Neki angleški list je kopistiral na podlagi časopisnih vesti, da je Ljenuinova vlada že 39krat padla, da se je 8krat sprl s Trockijem, da je 12krat umrl, 16krat bil ujet, 72krat pobegnil in da so ga videli v Nemčiji, Španiji in pri Zenevskem jezeru. Podobno, kot z Ljenuinom je z Petrogradom. 8krat je bil v rokah kontrarevolucionarcev, 3krat je pogorel, 3krat so ga uporniki popolnoma oplenili. Navzlic vsem tem časopisnim vestem pa je Petrograd še cel, čeprav sestradan, in tudi Ljenuin je še živ in zdrav.

ČLOVEK IN NJEGOVA LETA.

Stara legenda pripoveduje:

Ko je Stvarnik nebes in zemlje sedmi dan počival, je poklical predse človeka in živali, da jim določi način in odmeri čas njihovega življenja. Človeku je dejal: »Ti si kralj vseh živih bitij, tebi podarim raven in plemenit stas, dajem ti dar mišljenja in govorenja, tebi naj bo vse podložno: ptice v zraku, ribe v morju in zverine na zemlji. Ti vladaš nad vsemi živimi bitji, tvoja last so pridelki na polju in sadje na drevju. Živel pa boš na zemlji trideset let.«

Človeku to ni bilo povšeči, zato je jel ugovarjati: »Ako sem kralj vseh živih bitij, kaj potem pomaga vsa ta krasota, ki jo bom užival samo trideset let!« Tako je ugovarjal človek in gledal zavistno na živali, od katerih je podaril mnogim mnogo daljše življenje, nego njemu.

Za človekom je prišel na vrsto osel, kateremu je Večni dejal: »Ti boš mnogo trpel, nosil boš tovore in padal boš pod udarce priganjača. Potil se boš in stokal, imel ne boš miru, hranil pa se boš s trnjem in osatom. Naj ti bo življenje petdeset let!«

Ubogi osel je padel na kolena in prosil: »Dobri Stvarnik, ako mi bo toliko trpeti in prenašati v življenju toliko gorja, če se bom moral samo potiti in vzdihovati ter prenašati udarce, hraniti se pa samo s trnjem in osatom, čemu mi bo tako dolgo življenje? Usmili se me, Gospod, pa mi prikrajšaj življenje za dvajset let!«

Ko je človek to slišal, je planil k Stvarniku in ga prosil za teh dvajset let, katerim se je osel odpovedal.

Dobrotljivi Bog se je nasmehnil in uslišal človekovo prošnjo.

Za oslom je prišel na vrsto pes, kateremu je Bog dejal: »Ti boš čuval hišo in imetje, privezan boš na verigi, zalajal boš na vsako najmanjšo senco in glodal boš kosti. Na zemlji boš živel štirideset let!«

Siromak pes je zavrnil in začel prositi Stvarnika: »Ker si mi podaril tako grenko življenje, da moram čuvati samo hišo in imetje, glodati kosti in lajati na sence, te prosim, da mi skrajšaj življenje za dvajset let!«

Človek, lakomen življenja, je koj pritekel do božjega prestola in zaprosil za teh dvajset let, ki jih pes ni hotel.

Usmiljeni Stvarnik se je nasmehnil in uslišal človekovo prošnjo.

Na koncu je prišla na vrsto opica. Tej je dejal Gospod: »Ti boš sicer človeku podobna v obličju, toda boš glupa in smešna, hodila boš z upognjenim hrbtom in boš celemu svetu v zabavo. Tebi bodi šestdeset let življenja!«

Nesrečna opica se je zgrudila na kolena in zaprosila: »Dobri Stvarnik,

ako bom človeku samo podobna, sicer pa glupa in ljudem samo v zabavo, skrajšaj mi življenje za trideset let!«

Ko je človek slišal opico, je hitro priskočil k Bogu ter prosil tudi za teh trideset let. Bog mu jih je naklonil.

In tako živi človek kot kralj vseh živih bitij prvih trideset človeških let brezbržno in veselo. Od tridesetega do petdesetega leta se mora truditi in mučiti ter prenašati skrbi in težke udarce usode. To so mu prinesla oslova leta. Ko preteče petdeseto leto, mora čuvati svojo hišo in sedeti na svojem imetju in blagu, ne zaupa nikomur več, vsaka senca se mu zdi sumljiva, ter reži na vsakogar, ki se mu skuša približati in komaj dobi kje kakšno kost, da jo more glodati. To so pasja leta. Če živi nad sedemdeset let, postane otročji, hodi upognjenega hrbta in je deci in celemu svetu v zasmeh. To so opičja leta.

Tako je Bog človeka za njegovo nasitnost kaznoval.

Ženski kotiček.

Pravila za življenje poleti. 1. Oblači se kolikor mogoče lahko in svetlo. — 2. Preobleči si pogostokrat perilo, kar je hkrati prijetna in osvežujoča zračna kopel. — 3. Rokavi naj segajo samo do komolcev. — 4. V senci ter v hiši bodi golglava. — 5. Oplakuj si večkrat na dan roke do ramen v mrzli vodi, zvečer pa se umij po vsem životu. Seveda velja to samo za zdrave ljudi, bolehniki morajo vprašati za svet zdravnika, če se smejo pogostokrat umivati z mrzlo vodo. — 6. Usta si večkrat izperi s hladno, a ne premrzlo vodo. — 7. Ponoči bodi prav lahko pokrita. — 8. Tudi imej ponoči v spalnici po eno okno odprto. — 9. Jej malo mesa, rajši več prikuh in sadja. — 10. Ne pij opojnih pijač. Vino mešaj vedno z vodo. Limonada in malinovec sta zdravi pijači. Najlažje si ugasiš žejo s požirkom kave.

Otroška soba naj ne bo kaka shramba za staro šaro. Če le mogoče, naj bi bila soba obrnjena proti vzhodu ali jugovzhodu, kajti, kakor rastline, potrebujejo tudi otroci predvsem solnce in svetlobe. Oprava bodi preprosta, a čedna, zastori svetli, perlini. Če otroci v isti sobi tudi spe, je treba seveda še solidnih, najboljše železnih postelj, ki naj ne bodo premehe, in naj ne imajo visokega vzglavlja. Če je mogoče, daj napraviti med vratmi tudi drog, kjer naj otroci telovadijo. To je za mladino velikega zdravstvenega pomena. Marsikatera nepravilnost v otroških telesih se na ta način lahko že v kalit zatre in onemogoči. Zvečer in zjutraj mala telovadba jači mišice in širi prsni koš. Otroško sobo je treba večkrat na dan zračiti. Ker otro-

ci malokdaj mirujejo, zadostuje 14° gorkote popolnoma.

Riba v rižu. (Srbska narodna jed.) Duši v lepo emajlirani posodi četrt kg riža s polovico cele čebule napolmehko. Potem zreži 1 kg dobre ribe na enake kose, zmešaj 12 dkg surovega masla z eno žličico paprike in s soljo ter deni od tega majhne kosce na rižo, ki jo položi na riž. Duši jed tako dolgo v pečici, da bo riba mehka. Potem jo polij s četrt litra kisle smetane, posipaj rižo z drobtinami in jo pusti še toliko časa v pečici, da se zarumeni. Jed daj na mizo kar v ponvi, kjer se je dušila.

Uvelo sadje. Dostikrat se zgodi, da jabolka in hruške, ki se hranijo na presuhih prostorih, postanejo vela in zgrbančena. Če se je to zgodilo, zakopljaj sadje v zmerno vlažen pesek, kjer naj ostane tako dolgo, dokler ni koža zopet lepo gladka. — Da ne bo prostor, kjer hraniš sadje preveč suh, poskropi tla večkrat na dan z vodo ali postavi tja par posod z vodo.

Staro bakreno posodo očediš dobro takole: Deni jo v tekočino iz 10 delov vode in enega dela žveplene kisline. V tej tekočini pusti posodo tako dolgo, da postane lepo čedna. Potem jo oplakni v gorki vodi in jo odrgni z drobnim žganjem.

Razširjajte „Domovino!“

Varčena gospodinja
rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljše
in najcenejše!

Čitajte knjige

Fajgelj D., Tik za fronte. Cena 36 K, po pošti 2 K več.
D. Kaš, Balmatinske povesti. Cena 12 K, po pošti 1-20 K več.
Jos. Stara, Lisjakova heč. Cena 16 K, po pošti 1-20 K več.
Goncourt, Dekle Eliza. Roman. Cena 10 K, po pošti 2 K več.
Cervantes, Tri novele. Cena 10 K, po pošti 2 K več.
Čehov, Sosedje in druge novele. Cena 18 K, po pošti 1-80 K več.
Simon Jenko, Pesmi. Cena 10 K, po pošti 1-80 K več.
Jos. Jurčiča zbrani spisi. I. zv. 22 K, II. zv. 22 K, po pošti vsak zvezek 3 K več.
Dr. Darč, Dojenček, njega negovanje in prehrana. Cena 6 K, po pošti 1-60 K več.
Dr. Damšar, Spolne bolezni. Cena 10 K, po pošti 1-60 K več.
Dr. Ig. Rutar, Zbirka vojaških zakonov. Cena 36 K, po pošti 1-80 K več.
Knjige se naročajo pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

Pravkar je izšel ponatis znamenitega „Jutrovega“ romana, ki je vzbujal splošno pozornost:

Frank Heller, Prigode gospoda Collina.

Cena 15 K, po pošti 2 K več.

Naroča se pri upravnistvu „Jutra“, Ljubljana, Sodna ulica 6.

Delniška glavnica:
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in ziro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Ček, nakaznice in akreditiv na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.